

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Силвия Трифонова Трифонова-Праматарова,

Университет за национално и световно стопанство (УНСС), София

на дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките”

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

Автор: д-р Марчин Кенси

Тема: „Влияние на управленските компетенции върху ефективното функциониране на организациите, предоставящи здравни услуги”

Основание: Заповед №110/21.04.2022 г. за определяне на научно жури на Ректора на ВУЗФ проф. д.ю.н. Борис Велчев

1. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на тема „Влияние на управленските компетенции върху ефективното функциониране на организациите, предоставящи здравни услуги”, с автор д-р Марчин Кенси, е посветен на тема с безспорна актуалност.

Налице е логическа последователност на изложението, подходяща структура, задълбоченост на анализа, изведени обосновани изводи и обобщения, и формулирани препоръки към практиката. Предмет на изследване в труда е проблем, с който авторът се занимава от близо 20 години. Началото на неговите интереси датира от 2003 г., когато той започва да работи по проблемите на управлението на компетенциите с фокус върху социалните и институционалните компетенции.

Дисертационният труд е в общ обем от 275 страници, в т.ч. основен текст от 254 страници. В структурно отношение той се състои от увод, изложение в шест глави, заключение и библиография. Трудът включва 62 таблици и 23 фигури и диаграми. Представен е подробен списък от литературни източници – общо 319 на брой.

Трудът е структуриран в съответствие с поставената цел, изследователски задачи, изследователската теза, три работни хипотези и обекта и предмета на изследването. Предмет на дисертацията е областта на управлението на компетенциите, представена в теоретичен и практически план. Основната цел на труда е разработване на модел на компетентност и професионален профил за длъжността мениджър на здравна

организация за всички нива на управление. Теоретичният преглед, макар и понякога твърде концептуален, е достатъчно задълбочен и разнообразен.

Дисертационният труд е написан на руски език, авторефератът е на български и руски езици.

Представеният дисертационен труд идентифицира и запълва празнина в компетентностни и организационни решения, адаптирани към спецификата на здравната система на правно, образователно, компетентностно и организационно ниво. За решаване на изследователския проблем са използвани теоретични и емпирични методи на проучване. Избраната методика на изследване позволява постигането на поставената цел и дава адекватен отговор на задачите, поставени и решени в дисертационния труд.

Авторът е показал изключително добри умения за самостоятелно научно изследване. Той много добре познава изследваната проблематика, както в теоретичен, така и в практически аспект. Многоаспектното разглеждане на проблемите разкрива неговите задълбочени познания в тази сфера на науката и познанието.

Представената дисертация има подчертана теоретична и приложна значимост, базирана на авторските изследвания в разгледаната област. В своя дисертационен труд авторът е предложил промяна в структурата на компетенциите на всички нива, като се вземат предвид организационните потребности в болниците и управленските компетенции на медицинския персонал.

2. Кратки биографични данни за кандидата

Д-р Марчин Кенси е получил степен „доктор” по икономика в Ягеллонски университет в гр. Краков през 2006 г. От 2015 г. той е доцент във Висшето училище по икономика в гр. Бидгошч (University of Economy in Bydgoszcz), Полша. От 2017 г. е Декан на Факултета по приложни науки в гр. Пила, Полша. Д-р Марчин Кенси заема и други длъжности в други висши училища в Полша. От 2021 г. той е член на редакционните съвети на научните списания “New Management” и “Journal of the Legislation Institute of the Verkhovna Advice of Ukraine”. Д-р Марчин Кенси е награждаван с редица награди, като двукратно най-добър преподавател на Висшето бизнес училище, награда на ректора на Висшето училище по икономика в гр. Бидгошч за научни постижения за учебната 2018/2019 година, най-добър преподавател във Факултета по приложни науки в гр. Пила, Висше училище по икономика в гр. Бидгошч, и др.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Авторът несъмнено е много добре запознат с проблематиката на научното изследване, имайки предвид неговия богат професионален опит в сферата на икономиката и мениджмънта. В дисертационния труд са използвани разнообразни научноизследователски методи – теоретико-методологичен анализ, системен подход, функционален и структурен подход, дескриптивен анализ, емпиричен анализ, метод на наблюдение, метод на анализ и синтез, статистически методи като коефициент на корелация на Спирман, тест за съгласуваност χ^2 , разпределение на Гаус и други.

Емпиричната работа е проведена в два периода 2011-2012 и 2019 г. Компетентните и организационни иновации в болниците, в съответствие с традицията на управленските науки, са разработени както за познавателни, така и за практически цели, отразявайки съществуващи или планирани фрагменти от реалността.

Въз основа на направения анализ в дисертацията може да се прецени, че целта и задачите на изследването са постигнати, ключовата теза е доказана и са изведени адекватни решения и препоръки за практиката. Авторът е създал модел на структурата на управленските компетенции на всички нива на мениджмънт, както и професиограма на ръководна длъжност в здравна организация. Създаденият компетентностен модел позволява на организацията, предоставяща здравни услуги, да се адаптира към бързо променящата се среда. Основните компетенции на мениджъра в тези условия са способността да реагира на сигнали от външната среда, бързината на вземане на решения, иновациите и способността за управление на промяната.

Авторът е извел предложения, които допринасят за икономическата и управленската наука в областта на управленските компетенции на медицинския персонал в болниците. Предложенията на автора са представени по модела на квалификационната структура на ръководителите, професиограмата на длъжността мениджър на I, II и III организационно ниво, както и организационната структура на болниците. Представените от автора предложения са от естество, което отговаря на нуждите на болниците и може да бъде частичен антидот срещу свиването на предлагането и застаряването на представителите на медицинската професия. Предложените решения имат комплексен характер и засягат не само управленските компетенции на медицинския персонал, но и приспособяват организационната структура на болниците към предложените промени.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертационния труд се съдържат научни и научно-приложни резултати приноси. Те са разграничени в следните 3 групи: 1/ обширно и задълбочено проучване на управленските компетенции в болниците в Полша; 2/ компетентностни иновации в болничната среда; 3/ организационни иновации в болничната среда. Приемам предоставените от автора научни приноси и съм съгласен с формулировката им. Според мен могат да бъдат изведени и други научни приноси от направеното дисертационно изследване.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява коректно и пълно съдържанието на дисертационния труд. Авторефератът е изготвен и на български език. В автореферата д-р Марчин Кенси е посочил декларация, че представената дисертационна работа не дублира нито един от фрагментите от неговата докторска дисертация, озаглавена „Системата на образование в професионално-техническите училища в светлината на изискванията към компетенциите на предприятията в Любушко войводство”, въз основа на която през 2006 г. е получил степен „доктор” по икономика в Ягеллонски университет в Краков.

В раздел „Научни публикации” на автореферата, авторът е представил общо 35 публикации, свързани с докторската дисертация – 4 монографии, 9 раздели в монографии, научно редакторство на 4 монографии, 3 научни статии в издания, индексирани и реферирани в световноизвестната бази данни с научна информация Web of Science, и други 14 научни статии. Публикациите и цитиранията на научната продукция на кандидата показват, че изследванията му са получили достатъчна степен на популяризиране сред академичната и професионалната общност.

6. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

От представената Справка за изпълнение на минималните национални изисквания за присъждане на научната степен „доктор на науките”, която кандидатът е приложил, е видно, че е налице преизпълнение на тези изисквания.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Въз основа на обстояното ми запознаване с представения дисертационен труд нямам критични бележки или препоръки. Не установих никакви съществени пропуски, неточности или противоречия при направеното научно изследване.

Основните ми затруднения при изготвянето на становището са свързани с липсата на уеднаквяване на наименования и заглавия в документите по конкурса, поради факта, че документите са превеждани от различни езици – преводи от полски на руски, от руски на български и т.н. Например, на две места заглавието на дипломата за образователната и научната степен „доктор” на Марчин Кенси е написано различно – много сходно, но все пак различно. С аналогичен проблем се сблъсках и при заглавието на самата докторска дисертация, представена тук за рецензиране. Дори при изписването на имената на кандидата, се срещат трудности да се установи кое е правилното. Посочените затруднения изобщо не омаловажават качествата на дисертационния труд на кандидата за присъждане на научната степен „доктор на науките”.

8. Лични впечатления

Не познавам кандидата и нямам никакви лични впечатления за него.

9. Заключение

Дисертационният труд на тема „Влияние на управленските компетенции върху ефективното функциониране на организациите, предоставящи здравни услуги”, разработен от д-р Марчин Кенси, представлява задълбочено и стойностно научно изследване. Той съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос за науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Въз основа на това давам своята **положителна оценка** за проведеното научно изследване, представено от рецензирания по-горе дисертационен труд и автореферат, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди научната степен „доктор на науките“** на д-р Марчин Кенси в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика.

20.05.2022 г.

София

Подпис:

(проф. д-р Силвия Трифонова-Праматарова)

